

מצורע

לכפר על הזולת - מתוך עשירות

מבוסס על: לקוטי שיחות חלק כ"ז, שיחה א' לפרשת מצורע

- האם אדם יכול להקריב קרבן כדי לכפר על חטאיו של יהודי שני? ובאם כן: האם זה עובד?
- שני חיובים שונים באדם המביא קרבן לכפרת חברו - מדין קיום הנדר ומדין כפרת המתכפר.
- יישוב מחודש בסתירת דברי הרמב"ם בדין עשיר שהתחייב להקריב קרבנו של מצורע עני.
- שני הוראות נפלאות, מן הדין שעני שהתחייב להביא קרבן עשיר - חל עליו עצמו גדר עשיר!

הקדמה

בפרשיות תזריע ומצורע התורה מדברת בהרחבה על נגע ה"צרעת" (ראה הבהרה חשובה בהערה¹), איך הכוהן מחליט (בעזרתו של ה"חכם" - אם הכוהן אינו יודע דיני התורה²), אם הנגע (בגוף האדם³) טהור או טמא. אם הכוהן מכריז שהנגע הוא טמא - על היהודי המנוגע לצאת מחוץ למחנה משך (כמה) תקופות של שבעה ימים עד שהנגע ייפסק; ואז - יקריב קרבן לטהרתו, הנקרא "קרבן מצורע".

קרבן זה מתייחד⁴ בכך, שהוא מוגדר לפי עשרו של המצורע: אם הוא עשיר - הוא יביא קרבן ששוויו רב יותר (ג' בהמות ועוד...), ואם הוא עני - הוא יביא קרבן ששוויו פחות יותר (בהמה ושני גוזלות ועוד...).

זהו פשוט דין קרבן המצורע, כפי שמובא בהרחבה יתירה בפרשתנו (וכפי שלמדנו בשנים קודמות). בשיעור של היום, נתעכב על מקרה מעניין המובא בגמרא ובפוסקים: אם אדם (שאינו מצורע כלל) מתנדב להקריב קרבנו של מצורע אחר, לכל לראש האם הדבר אפשרי? ובאם כן, איזה סוג קרבן עליו להקריב - קרבן עני או קרבן עשיר? - האם יש להקריב לפי אמצעיו של המצורע או לפי אמצעיו של הנודב?

לכאורה, כל דיני המצורע, ובפרט מקרה ספציפי זה, נראים תלושים לגמרי מהמציאות שלנו... אכן, במהלך שיעור זה נראה, איך מקרה זה טומן בתוכו הוראות נפלאות בעבודת ה', וכפי שנבאר בארוכה בעז"ה.

הערה למוסר השיעור

שיחה זו היא די למדנית, אם כי לכאורה מתאימה לכל סוגי הקהלים (וראה הערות בדפים הבאים, לעזור על הביאור לכל הקהלים כו').

כמוכן, שיש להכין היטב ולראות איך להעביר העניין, ובפרט ההוראות המדהימות, בצורת הכי מוצלחת.

שיחה זו מיוסדת על יחידות ליל כ"ו תשרי תשמ"ו (סביב השיעור רמב"ם של אותו היום).

האודיו של שיחה זו נמצא כאן (אשרינו): siha.page.link/B8Ro

והוידאו: siha.page.link/ey3j

(להעיר שוידאו זו כוללת גם את הצילומים של הרגעים הנצחיים בהם אלפי אנשים ונשים עוברים ביחידות לפני כ"ק אדמו"ר, אחר השיחה). ותן לחכם ויחכם עוד.

מקור 1

קרבן המצורע - של עני ושל עשיר

בפרשתנו, התורה מביאה את דין "קרבן המצורע", הנקרב על ידי המצורע, אחרי טהרתו:

מצורע יד, י: וביום השמיני יקח שני כבשים תמימים וכבשה אחת בת שנתה תמימה ושלשה עשורנים סלת מנחה בלולה בשמן ולג אחד שמן...

ואם דל הוא ואין ידו משגת - ולקח כבש אחד אשם לתנופה לכפר עליו ועשורן סלת אחד בלול בשמן למנחה ולג שמן. ושתף תרים או שני בני יונה אשר תשיג ידו.

היינו, שבקרבן המצורע ישנם שני סוגים של קרבנות: ישנו קרבנו של עשיר, וישנו קרבנו של עני; והכל תלוי לפי האמצעים הממוניים של האדם המצורע.

מקור 2

הלכה ברמב"ם על הבאת קרבן מצורע עבור אדם אחר

כעת נלמד מקרה מיוחד, עליו דן הרמב"ם, בקשר לקרבנו של המצורע:

¹ חשוב לציין שאין שום קשר בין נגע ה"צרעת" עליה מדברת התורה, למחלת הצרעת (lèpre) הקיימת בימינו, שהיא בכלל מחלה מידבקת (contagieuse), ואינה מעידה כלל וכלל שהחולה דיבר לשון הרע...
בלקוטי תורה על פרשתנו, מסביר שהמיוחד בנגע צרעת הוא שיש "שינוי ב[צבע ה]בשר עצמו בלא שום ליחה" (pus) כבצרעת הרגילה". אמנם יש דמיון מסוים למראה מחלת הצרעת בימינו, ולכן מתרגמים ה"צרעת" כ-"lèpre".
וכפי שלמדנו בארוכה בשנים קודמות, הגישה החסידית על כל עניין זה, בלקו"ש חל"ז תזריע (שיחה בעיון תשע"ז) ובלקו"ש חכ"ב תזריע ב' (שיחה בעיון תשע"ח) - שהצרעת עליה מדובר כאן הוא נגע לאנשים **קרוב למושלים**, עד שהגוף שלהם מגיב ללשון הרע שהם אומרים (שבעצם, אינו כ"כ לשון הרע, אלא "דברי הבאי"); ועד שהמשיח נקרא **מצורע** של בית רבי!
² וכפי שלמדנו בארוכה בלקו"ש חכ"ז תזריע ב' (שיחה בעיון תזריע תשע"ה), מדוע דווקא הכוהן יכול להחליט אם יהודי טמא או לא, מכיון שידוע הוא שפ"ז יוצרכו להרחיק יהודי **מחוץ למחנה**, והתורה סומכת על הכוהן - איש החסד, שיעשה כל מה שביכולתו כדי למנוע הוצאת יהודי "מחוץ למחנה". עיי"ש בהרחבה.
³ התורה מדברת גם על נגעים **בבתים ובגדים**, אם כי בשיחה דידן, נתעכב בעיקר על נגע הצרעת **שבגוף האדם**, והקרבתו שהמצורע מקריב אחרי טהרתו מנגעי **גופו**.
⁴ אין זה הקרבן היחיד שבו מתחשבים באמצעי האדם... ישנם כמה סוגי קרבנות "עולה ויורד", כמפורט בפרשת ויקרא.

ביוגרפיה – רמב"ם:

רבי משה בן מימון, נולד בקורדובה שבספרד בשנת 4898 (1138). גולת הכותרת של ספריו הוא "משנה תורה" בו סידר רוב סוגיות הגמרא, לפי נושאים.

רמב"ם הל' מחוסרי כפרה ה, יא: עשיר שאמר קרבנו של מצרע זה עלי, והמצרע היה עני, הרי זה מביא על ידו קרבנות עשיר - שהרי יד הנודר משגת.

ועני שאמר קרבנו של מצרע זה עלי, והיה המצרע עשיר, הרי זה מביא על ידו קרבנות עשיר - שהרי זה הנודר חייב בקרבנות עשיר.

הנה טבלת סיכום, עם ארבעה מקרים אפשריים: (הדינים שהובאו ברמב"ם הם מקרים 1-3-4)

מקרה 4	מקרה 3	מקרה 2	מקרה 1	
מקרה 4	מקרה 3	מקרה 2	מקרה 1	הנודר
עני	עשיר ✓	עני	עשיר	
עשיר ✓	עני	עני ✓	עשיר ✓	המצורע

לכאורה, דין זה נראה מאוד תמוה:

לקוטי שיחות: מאחר שהנודר לא נתחייב בקרבן מצרע כלל וכלל, ואין זאת אלא שקבל על עצמו חיובו של העני - מהיכא תיתי שבכגון דא יחול עליו חיוב להביא קרבנות עשיר?

[בשיחה, הרבי שואל עוד שאלות ודיוקים (ראה מסגרת, ולקהל מתקדם - ראה גם בהערה 6)].

מהיכן יוציא העני את הכסף?

בשיחת המקור, שואל הרבי עוד שאילה חזקה מאוד (שבטח תישאל על ידי הקהל):

אם אדם זה הוא עני (לפי הגדרת התורה), מהיכן יוציא הכסף כדי לשלם קרבן של עשיר? והרי הקב"ה "אינו מבקש אלא לפי כוחו!"

ועל זה יבוא הביאור הנפלא לקמן במקור 6, על הכוח שיונתן לעני זה...

מקור 3

סתירה בין דברי הרמב"ם במשנה תורה

שאילה נוספת (ראה מסגרת): לכאורה, נראה שדבריו אלה של הרמב"ם, סותרים דבריו לעיל:

רמב"ם הל' מעשה הקרבנות יד, ט: האומר קרבן מצרע זה או יולדת זו עלי: אם היה אותו מצרע או היולדת עניים - מביא הנודר קרבן עני, ואם היו עשירים - מביא הנודר קרבן עשיר, אף על פי שהנודר עני.

הרי לנו ברור שהרמב"ם כאן אינו מדבר כלל על האמצעים של הנודר, אלא מזכיר בפשטות, שיש להתחשב באמצעי האדם המצורע עצמו! ואם כן, מה נשתנה: מדוע בהמשך ספרו, הרמב"ם משנה לכאורה את דבריו ומתחשב באמצעים של הנודר ולא באמצעים של המצורע עצמו?

הנה טבלת סיכום, על ארבעה מקרים שונים ודיניהם, ומיד רואים השינוי עם הטבלה הקודמת:

מקרה 4	מקרה 3	מקרה 2	מקרה 1	
מקרה 4	מקרה 3	מקרה 2	מקרה 1	הנודר
עני	עשיר	עני	עשיר	
עשיר ✓	עני ✓	עני ✓	עשיר ✓	המצורע

אכן, היה ניתן לומר שהרמב"ם הזכיר דבריו "סתם" במקור אחד (בלי לחלק אם הנודר עשיר או עני), מכיון שסמך על דבריו במקור השני (וכפי שהכסף משנה אכן מתרץ⁶):

אבל לכאורה, בנידון זה, הדבר נוגד לכללי הרמב"ם בכתיבת חיבורו משנה תורה:

יד מלאכי, כללי הרמב"ם, אות ו: דרך הרמב"ם ז"ל לפרש דבריו במקום אחד בספר היד, ובמקום אחד סותם דבריו וסומך על מה שקתב במקום אחר הקודם לזה אבל [לא נאמר] שסומך כאן על מה שיבא לפנינו.

ואם כן, מכיון שהלכות מעשה הקרבנות נכתבו לפני הלכות מחוסרי כפרה (ראה הערה 7), היה על הרמב"ם להרחיב ולפרט דבריו בהלכות מעשה הקרבנות, ולא מאוחר יותר בספרו.

ביוגרפיה - יד מלאכי:

ספר על כללי התלמוד והפוסקים (מבוסס על ספרי הכללים שלפניו, עם הוספות רבות משלו). נכתב ע"י רבי מלאכי הכהן, נולד באיטליה בערך בשנת 5460 (1700).

מקור 4

איך ניתן להקריב קרבן עבור כפרת מישהו אחר?

הביאור בזה יובן בהקדים שאילה כללית:

⁵ לקהל מתקדם: הגמרא (ערכין יז, א) מביאה שם הדין ש"הרי שאמר קרבנו של מצרע זה עלי, היה מצורע עני - מביא קרבן עני". ושואלת הגמרא: "ואף על גב דמדירו (התורם) עשיר! והרי 'ואם דל הוא' אמר רחמנא, ו[האדם התורם] לא דל הוא!". ועל זה עונה רבי יצחק, שאכן מדובר "כשהיה מדירו עני (מה שאין כן אם היה עשיר)".

אכן, בשיחה הרבי שואל מה גופא קשיא - אם המצורע (החייב בקרבן) הוא עני, מדוע שיביאו עבורו קרבן עשיר!?

⁶ כסף משנה שם: "כשכתב רבינו 'מביא הנודר קרבן עני', היינו דווקא כשהיה הנודר עני, אבל אם היה הנודר עשיר מביא קרבן עשיר, וכן כתב רבינו בפירושו בהלכות מחוסרי כפרה, ולא חשש לפרש כאן לפי שסמך על מה שכתב שם".

⁷ במשנה תורה ישנם י"ד ספרים. הלכות מעשה הקרבנות הם בספר 'עבודה' - הספר השמיני במשנה תורה; והלכות מחוסרי כפרה נכתבו בספר 'קרבנות' - הספר התשיעי במשנה תורה.

החידוש בכפרה עבור הזולת

כדי להסביר יסוד החידוש של שני הגדרים בכפרה על יהודי אחר, ניתן אולי להביא משל זה:

אדם נהג ברכב שלא כראוי (לא עצר ברמזור אדום), ונתפס ע"י המשטרה. הוא ייענש בשני דברים: עונש כספי וניקוי נקודות מרישיון הנהיגה שלו.

על העונש הכספי מובן שאדם אחר יוכל לשלם למשטרה; אבל אי אפשר לאף אחד להוריד הנקודות מרישיון הנהיגה שלו, במקום העברייני... הוא נהג שלא כהוגן, ורק הוא ייענש!

וזהו העניין כאן: בכל התחייבות עבור מישהו ישנם שני צדדים: (א) עצם הנדר וההתחייבות (הכספית) לשלם עבורו; (ב) האפשרות לכפר על יהודי שני (כולל "להיענש" במקומו!).

וזהו החידוש כאן: לא רק שאדם יכול לשלם הקרוב של יהודי שני מדין נדר, אלא שהוא יכול גם לפעול הכפרה עבורו, הגם שהוא לא חטא בכלל! ועפ"ז תובן היטב ההוראה הראשונה לקמן. ותן לחכם ויחכם עוד.

האם ניתן בכלל להקריב קרבן עבור כפרת מישהו אחר? לכאורה, אם אדם זה חטא (או שקרה לו דבר הדורש כפרה) - להקריב בעצמו! [ואם אין לו כסף, שילוה ממשהו ויקריב קרבנו בעצמו!].

אכן, בהלכות מעשה הקרבנות שם, הרמב"ם מתעכב על עניין זה, ומגדיר זאת כך:

רמב"ם שם יד, ה-י: חטאת ואשם אינן באין .. בנדר ונדבה. האומר הרי עלי חטאת או אשם .. לא אומר כלום. ... האומר חטאתו של פלוני עלי, אם רצה אותו פלוני, הרי זה מניחו להקריב על ידו ומתכפר לו.

היינו, שהתורה מחדשת, שהגם שאי אפשר להקריב סתם "קרבן מצורע" אם לא חייבים בהקרבנות; אכן, אם מקריבים זאת במקום ובהסכמתו של אדם מצורע החייב בכך, הדבר עובד!

בעצם, כשמעיינים היטב, רואים שבדין זה (של ההקרבה עבור מישהו אחר) - ישנם שני חידושים:

לקוטי שיחות: בדין זה שני חידושים: (א) מצד הלכות נדרים - שאם אומר הנודר "חטאתו כו' של פלוני (המחייב בנדר) עלי", חל על הנודר חייב להביא קרבן זה מצד דין נדר.

(ב) מצד גדר המתכפר - עם היות שהחייב להביא החטאת כו' חל, כמובן, רק על מי שחטא בחטא זה - מכל מקום חדשה התורה שמצד הערבות דבני ישראל⁸, יכול אחר מ'שאל להביא את הקרבנות "על ידו", ואזי פועל קרבנו של הלה את כפרתו של החוטא. (ראה מסגרת להסברת החידוש בדרך אפשר).

במילים אחרות, כשאדם מתחייב להקריב קרבן עבור מישהו אחר, ישנם כאן שני הגדרות: (א) עצם החיוב על הנודר לקיים את נדרו; (ב) האפשרות לנודר (שלא חטא), לפעול כפרתו של יהודי אחר.

מקור 5 יישוב הסתירה בין שני המקורות ברמב"ם

ועפ"ז יבואר החילוק בין דברי הרמב"ם בשני המקומות בספרו משנה תורה:

לקוטי שיחות: בהלכות מעשה הקרבנות בא דין זה בהמשך⁹ לדיני נדרים ונדבות שבקרבנות, בחיוב החל על הנודר לקיים את נדרו. ולכן, מכיון שדבור הנדר היה "קרבן מצרע זה .. עלי", והמצרע הנו עני, הנה מצד הלכות נדרים הוא מחייב להביא קרבן עני.

מה שאין כן בהלכות מחסרי כפרה תכן הדברים הוא - כפרת המצרע, בהדגשה על כך שהנודר מביא קרבן למלא ולהשלים את חסרון הכפרה של המצרע. וכיון שמעשה הנודר הוא המביא ומקריב קרבן המצרע, לפיכך נקבע הקרבן (בפרט זה) לפי השג ידו של הנודר (ולא של המצרע)¹⁰. (ראה מסגרת).

מקור 6 התחייבות אדם עני עבור קרבנו של מצורע עשיר

אלא שעדיין צריך בירור: דלכאורה, אם אומרים שמצד עניין הכפרה, אנו מתחשבים בעיקר לפי אמצעי הנודר - אם כן, מדוע כשהנודר הוא עני והמצורע הוא עשיר, על הנודר להביא קרבן עשיר? והביאור בזה:

לקוטי שיחות: אף על פי שהנודר עצמו הוא עני, והקרבן היה ראוי להקבע על פי השג ידו - מכל מקום, כיון שבנדרו התחייב בקרבנות עשיר, הרי זה כאלו הנדר גופא גרם שיהיה לו גדר השג יד של עשיר - גם עבור כפרת המצרע.

על פי הטבע, הדבר יזרז את האדם בפעל להתנגע לקיים שבועתו - עד אשר "יגעתי ומצאתי"¹¹.

עניין זה (שעצם הנדר והשבועה מדרבן את האדם להצליח) - דומה לדין המובא בגמרא:

גמרא נדרים ה, א: מנין שנשבועין לקיים את המצוה? שנאמר: "נשבועתי ואקיימה לשמר משפטי צדקה" (תהלים קיט, קו). והלא מושבע ועומד מהר סיני הוא! אלא הא קא משמע לן, דשרי ליה לאיניש לזרוזי נפשיה.

⁸ כמובא בגמרא (שבועות לט, א): "כל ישראל ערבים זה בזה" - כל יהודי אחראי עבור היהודי השני! ולהעיר, שזהו היסוד ההלכתי לכך שאפשר להוציא מישהו אחר, ברוב המצוות, מכיון שכולנו אחראים אחד לשני. ועוד חזון למועד להאריך בכך.

⁹ ובפרט, שבפרק זה, מתחיל הרמב"ם את דבריו עם הדין: "מתנדב אדם נודר עולה ושלמים וכל מין שירצה וכו'...".

¹⁰ לקהל מתקדם: עפ"ז מבאר הרבי באות בד' וה' של השיחה, כמה דיוקים בלשון הרמב"ם, ובעיקר, שבהלכות מעשה הקרבנות, הלשון היה "מביא הנודר קרבן עני" (מצד עניין הנדר שבקרבן), משא"כ בהלכות מחוסרי כפרה, שהלשון היה "מביא על ידו קרבנות עשיר" (מצד עניין הכפרה שבקרבן, שמקריב במקום ועבור כפרתו של יהודי שני). עיי"ש בהרחבה.

¹¹ ביסוד דברי הגמרא (מגילה ו, ב): "אם יאמר לך אדם: יגעתי ולא מצאתי - אל תאמן, לא יגעתי ומצאתי - אל תאמן, יגעתי ומצאתי - תאמן". וכידוע, שמאמר חז"ל זה נבחר ע"י כ"ק אדמו"ר בתור אחד מה"ב פסוקים, כעניין מרכזי בחינוכו של ילד.

ולכן, גם בנידון דידן, כשהנודר מתחייב להקריב קרבנו של עשיר - גם אם הוא עדיין עני, יש לומר שבעצם ההתחייבות הוא כבר פעל שכעת הוא חושב במושגים של עשיר, וזה גופא יפעל שאכן הוא יצליח להקריב קרבנו של עשיר (וכפי שנרחיב מיד בהוראה בעבודת ה').

מקור 7 הוראה ראשונה: גודל פעולת אחדות ישראל

מעניין זה למדנו, לכל לראש, הוראה נפלאה בגודל כוחו של אהבת ישראל:

לקוטי שיחות: רואים אנו עד היכן יכל יהודי לפעל עבור יהודי אחר - עד שבהבאת הקרבן על-ידו נעשית כפירתו של יהודי אחר, ונחשב הנודר כאלו היה הוא מי שזקוק לכפרה!
זוהי אמתת הענין של אחדות ישראל, שבני ישראל הם כגוף אחד, וכאשר יש פגם וחסרון אצל יהודי אחד רח"ל, הדבר נרגש בכל "אברי" הקומה הכללית (כלל ישראל). כי עבור כל אחד מהם, אין זה רק חסרון ופגם של הזולת, אלא חסרון ופגם שלו¹².

עניין זה שכל עם ישראל נחשב לגוף אחד גדול, מבוסס על דברי התלמוד ירושלמי:

תלמוד ירושלמי נדרים ט, ד (תרגום): כתיב "לא תקם ולא תטר את בני עמך" (קדושים יט, יח) - כמו, כיצד? היה חותך בשר, והספין שאחזו ביד ימין הכה את ידו השמאלית; וכי יעניש את הַיְמִינִית? [הרי שתי הידיים גופו הן ואיך יעניש את עצמו! כך כל ישראל גוף אחד הם ואם חבדך עלב בך, לא יעלה על הדעת לעלב בו!].

מקור 8 הוראה שנייה: התחייבות חדשה פותחת צינורות חדשים

ומעניין זה למדנו (הוראה נוספת ו) עניין עוד יותר גדול:

לקוטי שיחות: כאשר יהודי נותן מכוחותיו לפעל כפרה עבור יהודי אחר בזמן שהוא עצמו עני והלה עשיר, אזי התורה מכניסתו בגדר "עשיר" והוא מחייב להביא עבור הזולת "קרבנות עשיר".

הטעם וההסברה הפנימית שבזה, תובן בהקדים סיפור:

יציאה מהגבלות פותחת צינורות חדשים: (הוזנר ע"י הרבי בשיחת המקור, כ"ו תשרי תשמ"ו)

ראינו אצל כ"ק מורי וחמי אדמו"ר, שכאשר עמדה על הפרק הדפסתם מחדש של תשובות הצמח-צדק, בפעם הראשונה כאן (בארצות הברית), הציע כ"ק מו"ח אדמו"ר ליהודי פלוני שינדב את הוצאות ההדפסה של הספרים - אף שלפי מעמדו ומצבו לא היה הדבר כלל ביכולתו. הלה קיבל זאת על עצמו והרבי בירכו וכו'. ולאחר זמן נתעשר יהודי זה והצליח לקיים הבטחתו במילואה - לתת את מלוא הסכום עבור הדפסת הספרים.

ואמר אז כ"ק מו"ח אדמו"ר, שבשעה שתבע מיהודי זה את ההבטחה, הדבר אכן לא היה לפי יכולתו (ואפילו לא ע"פ מה שנקבע עבורו מלמעלה); אלא שע"י ההחלטה הטובה גופא נפתחו עבורו מלמעלה "צינורות" חדשים של פרנסה כדי שיוכל לקיים את הבטחתו.

ויש לומר, שכך הוא הביאור בנידון דידן (כשאדם עני מתחייב להקריב קרבן של מצורע עשיר):

כאשר הקב"ה רואה שיהודי מתעלה ויוצא מהגבלותיו, ומבלי הבט על היותו עני, הוא משתדל יותר מכפי יכלתו בשביל הכפרה של חברו העשיר - "פותח" הקב"ה עבורו "צינורות" חדשים של פרנסה, כדי שיוכל לקיים את ההחלטה הטובה - בעשירות.

[וזוהי ההוראה עבורנו (בדרך אפשר): שאין להסס כלל לקחת על עצמנו התחייבויות גשמיות ורוחניות (ראה דוגמאות במסגרת) - גם אם זה נראה שזה תלוש לגמרי מהאפשרויות הריאליות שלנו... מכיון שכשמראים להקב"ה שאנו מתחייבים ליותר, עצם החשיבה 'בגדול' פותחת צינורות חדשים, ומצליחים לקיים העניין, בהרחבה! וכך נוכל לפעול ביאת משיח צדקנו, תיכף ומיד ממש].

"ובכן": מהי הוראה השיחה?

שני ההוראות שבשיחה זו ברורות מאוד! ורק נביא דוגמאות להמחיש העניין, בחיי היום-יום:

ההוראה ראשונה - אהבת ישראל:

רואים עד כמה פועלת האחדות בין יהודים, שלא רק שצריך לדאוג עבור יהודי שני, אלא פשוט ניתן לפעול עבורו דברים שאינו יכול לפעול!

ולדוגמא: אם רואים שיהודי סובל ואינו מצליח לצאת מהתסובת בה נכנס, לא רק שניתן לעזור עם עצות טובות, אלא פשוט לחיות את צרתו של השני - זוהי הבעיה האישית שלי.

ולכן, יש להשתדל מאוד עבור אדם זה, לעזור לו בגשמיות, וגם להגיד תהילים עבורו וכו' - בדיוק כמו שזה הייתה הבעיה האישית שלי!

ההוראה השנייה - פתיחת צינורות:

לפעמים, אדם חושש להתחייב על דברים גשמיים ורוחניים חדשים, הנראים תלושים מהריאליות שלו.

לדוגמא: נתינת סכומי צדקה למעלה מאמצעיו, עזרה לזולת באופן שאינו לפי טבעו, התחייבות ללכת לשיעור תורה נוסף, לקיום מצוות נוספת, באופן הנראה תלוש מהמציאות...

וזוהי ההוראה: שאם אדם מתחייב על דברים גדולים, הקב"ה גם פותח צינורות חדשים של ברכה!

[וכפי שראינו בכמה סיפורים עם כ"ק אדמו"ר (ביהקפות' ובכלל), ש'ידחף' אנשים מסוימים להתחייב למעלה מהגבלותיהם, וזה גופא פעל ברכה גדולה אצלם, והצליחו בכך!]

¹² לקהל מתקדם: וכמבואר בכתי האר"י, באחד מהטעמים לכל שגם צדיקים אומרים את נוסח היודי "אשמנו כו" - אע"פ שאין הם שייכים לחטא, ובפרט לא לכמה וכמה מהחטאים הנמנים שם - לפי ש"כל ישראל" הם כ"גוף אחד", ו"זה הערבות שאדם ערב בשביל חברו אם יחטא". [כלומר, הצדיקים מבקשים כפרתם של שאר בני ישראל שחטאו].